

Seria de instrumente metodologice EUCPN Nr. 14

Politici de ordine publică orientate către comunitate în

Uniunea Europeană de astăzi

Raport sumar din partea conducerii executive

Această serie de instrumente metodologice este o publicație comună a Rețelei Europene de Prevenire a Infracționalității (EUCPN) și a Agenției Uniunii Europene pentru Formare în Domeniul Aplicării Legii (CEPOL), fiind diferită de alte ghiduri disponibile vizând politicile de ordine publică orientate către comunitate (COP). Ea descrie **o serie de bune practici de dată recentă** ale statelor membre UE cu privire la COP. Obiectivul prezentei serii de instrumente metodologice este acela de **a le oferi sprijin** factorilor de decizie și specialiștilor, în particular **șefilor de poliție și cadrelor superioare din organizațiile de poliție**, pentru instituirea unei strategii COP de succes. Importanța angajamentului strategic față de filosofia COP a fost ferm subliniată de experții din domeniu. La nivel european, accentul asupra COP a fost **inițiat de Austria**, în calitate de președinte EUCPN, prin Procesul de la Viena și, în calitate de Președinte al Consiliului UE, prin punerea în discuție a acestui subiect în cadrul Comitetului Informal Permanent pentru Cooperare Operațională în Domeniul Securității Interne, precum și în cadrul reuniunilor Consiliului pentru Justiție și Afaceri Interne.

COP sunt considerate relevante pentru toate statele membre UE și sunt **implementate pe scară largă pe întreg teritoriul UE**, deși în proporții și sub forme diferite. În timp ce COP continuă să se dezvolte, oferind rezultate pozitive pentru public și organizațiile de poliție, **definirea lor rămâne o reală provocare**. Conceptul este cunoscut pentru definițiile sale numeroase și uneori contradictorii. Acest lucru este valabil în special în **contextul european**, COP fiind implementate în moduri diferite pe teritoriul UE. Pentru a răspunde acestei provocări, am aruncat o privire la **Unity**, un proiect Horizon 2020 referitor la COP, care a întâmpinat aceeași problemă. În ciuda numeroaselor definiții și a abordărilor diferite, cercetătorii au descoperit totuși elemente comune. Analizând aceste elemente în relație cu alte concluzii ale studiilor, Unity a creat un cadru pentru identificarea și explorarea COP în toată Europa. Acest cadru este denumit **Cei șase piloni ai COP**:

- consolidarea și construirea încrederii
- responsabilitate

- partajarea informațiilor și comunicare
- abordarea necesităților locale
- colaborare
- prevenirea infracționalității.

În urma unei analize a literaturii curente de specialitate și a unor discuții aprofundate cu experți în domeniu, am identificat câțiva **factori importanți pentru implementarea cu succes a COP**. Am apelat la observații științifice și experiențe în domeniu pentru a întocmi instrucțiuni clare și ușor de înțeles, sub forma a **10 principii cheie**.

1. COP este o **componentă integrată în cadrul unui sistem de guvernare mai larg**. O organizație de poliție nu funcționează în mod izolat, ci este parte a unui cadru mai extins, depinzând de mai multe forme de sprijin din partea guvernului care o supervizează. Prin urmare, este important ca politicienii și factorii de decizie să înțeleagă COP, comunice despre acest subiect, doteze organizația de poliție cu resursele necesare pentru implementarea cu succes a COP și să le ofere altor instituții guvernamentale împuternicirea necesară pentru a participa la abordarea COP.
2. COP este un **angajament**. Acest angajament include o schimbare a stilului de conducere, reducând rezistența la schimbare a subculturii poliției și creând o mai bună conștientizare a condițiilor în care lucrează funcționarii din poliție. Dacă abordarea COP nu este acceptată de întreaga organizație de poliție, aceasta va fi doar o completare la practica de reacție a poliției, care nu va da rezultatele scontate. COP trebuie înțelese ca o metodă de lucru mai eficientă, atât din punctul de vedere al timpului, cât și din cel al efortului depus și nu doar ca o sarcină suplimentară care trebuie îndeplinită de poliție.
3. COP necesită **măsurători calitative**. Nivelul de acceptare a rezultatelor bazate pe comunitate - precum siguranța comunității, percepția fricii și apelurile la servicii - a fost în creștere. Criterii de evaluare calitativă - precum nivelul satisfacției publice și cel al cooperării publice și sustenabilitatea proiectelor comunitare - trebuie să fie introduse și prioritizate în raport cu criteriile cantitative. Polițiștii care sunt dispuși să deprindă aptitudini noi vor fi luați în considerare pentru acordarea unor stimulente precum oportunități de promovare, iar realizările lor vor fi recunoscute oficial.
4. Există o **nouă generație de proiecte COP** care **se bazează pe tehnologie**. Rezultatele cercetărilor pun accent pe importanța utilizării acestor instrumente ICT pentru a facilita comunicarea și interacțiunea și nu pentru a le înlocui. În plus, trebuie avut în vedere faptul că

prioritatea în ceea ce privește utilizarea acestor instrumente este îmbunătățirea comunicării și interacțiunii între poliție și public și nu obținerea de informații.

5. Polițiștii trebuie să fie **instruiți corespunzător** pentru ca COP să funcționeze. CEPOL definește instruirea și educația ca două concepte separate. Succesul COP depinde mai degrabă de nivelul educațional decât de cel de instruire al polițiștilor implicați. Ținând cont de această distincție, am identificat cinci grupuri-țintă care să fie instruite sau educate: guvern, conducere/administrare poliție, funcționari COP, polițiști obișnuiți și comunități.
6. COP trebuie să fie întotdeauna **integrate la nivel local** și adaptate la situația locală și contextul social. Potrivit cercetărilor, contextul social are un impact major asupra semnificației, interpretării și implementării practicilor de stabilire a politicilor de ordine publică. În regiunile caracterizate printr-o lipsă de încredere tradițională, restaurarea încrederii poate dura decenii întregi. Așadar, COP trebuie înțelese ca parte a unui proces mai larg de tranziție de la o forță polițienească la un serviciu de poliție, în care poliția lucrează pentru și în interiorul comunității.
7. **Prezența și familiaritatea** poliției reprezintă un aspect crucial al COP. Este important să i se acorde suficient timp comunității pentru a-i cunoaște pe polițiști, pe de-o parte, iar pe de altă parte polițiștilor pentru a înțelege cum funcționează comunitatea. Întâlnirile dintre poliție și public sunt cruciale pentru o bună calitate a acestei relații.
8. Poliția trebuie să **cunoască și să abordeze nevoile locale**. O abordare de soluționare a problemelor, care își propune să reducă structural infrafracționalitatea și să crească nivelul de siguranță, este un aspect important al COP. Pentru a cunoaște nevoile locale, este important să se evite perspectiva unilaterală atunci când se adună informații legate de preocupările unei comunități. Pentru a aborda nevoile locale, este importantă stabilirea cauzelor care stau la baza problemelor și concentrarea asupra tiparelor recurente ale incidentelor, mai degrabă decât asupra incidentelor izolate, tratându-le ca pe un grup de probleme.
9. **Producția de securitate colaborativă** este situația în care mai mulți actori lucrează împreună pentru a obține o viziune comună a securității. Colaborarea dintre poliție și public în scopul remedierii problemelor poate reduce dezordinea percepută și, în același timp, poate duce la creșterea încrederii în poliție și la percepția legitimității acesteia. Cooperarea intraguvernamentală este necesară, deoarece rezolvarea problemelor comunității este o sarcină care implică toate agențiile importante ale statului, fiind necesară o strânsă cooperare a acestora. Dacă publicul și alți actori își asumă o mai mare responsabilitate în cadrul unei abordări colaborative în direcția securității, acest lucru le poate permite forțelor de poliție să-și concentreze resursele asupra altor sarcini-cheie.
10. **Comunicarea bidirecțională** între poliție și public trebuie să fie încurajată. Comunicarea eficientă, adecvată și în timp util este vitală pentru o abordare COP reușită. COP trebuie să

includă o serie de abordări inovatoare care să ajungă la grupurile-țintă greu accesibile, ce ar putea avea un capital social redus. Mai mult, este important ca publicului să îi fie explicate COP într-un limbaj clar, cu accent pe inițiativele COP de la nivelul comunității locale, să se explice rolul fiecăruia în COP și rezultatele care pot fi așteptate. Cercetările au arătat că persoanele care sunt bine informate cu privire la politicile de ordine publică au, de regulă, opinii mai bune despre poliție.

Conceptul COP a **prins rădăcini în mai multe state membre UE**, dar sub diverse forme, în diverse interpretări și sub etichete diferite. Nu există încă o percepție de bază comună la nivel paneuropean cu privire la COP, cu atât mai puțin o abordare unitară la nivel european. În esență, sunt necesare resurse adecvate pentru a ajunge la o **viziune UE comună asupra COP**; cu alte cuvinte, este nevoie de suficient timp și suficiente resurse pentru a accesa toate publicațiile științifice relevante disponibile pe teritoriul UE, a implica consultanții potriviți și a include perspectivele comunității.

Mai mult decât atât, trebuie depuse eforturi suplimentare pentru a **înțelege și exploata întregul potențial al UE**, precum și cunoștințele și experiența acestora cu privire la COP. Mai întâi de toate, este recomandat să se cadă de acord asupra unei convenții în privința denumirii, pentru a folosi aceeași denumire pretutindeni în cadrul UE. În al doilea rând, larga varietate de limbi vorbite în interiorul UE este o sursă de îmbogățire culturală; pe de altă parte, ea creează o barieră în calea partajării viziunilor existente în cadrul UE. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru traducerea materialelor relevante (de ex., rapoartele sumare din partea conducerii executive cu privire la studiile și rapoartele importante) pentru a partaja informațiile la o scară mai largă în cadrul UE.

Sperăm că **șefii de poliție și cadrele superioare din organizațiile de poliție**, precum și alți factori de decizie și specialiști vor folosi această serie de instrumente metodologice pentru a crea strategii COP de succes. Susținerea politică și organizațională este importantă, deoarece implementarea sau îmbunătățirea COP impune schimbări de natură structurală și culturală în cadrul organizației de poliție.

În final, trebuie discutată măsura în care COP ocupă un loc în contextul mai larg al **Uniunii pentru securitate**. COP ar putea contribui semnificativ la Uniunea pentru securitate și de aceea trebuie privite inclusiv din această perspectivă.